CONTROLUL PESCUITULUI

Această fișă informativă explică modul în care UE asigură respectarea normelor politicii sale comune în domeniul pescuitului (PCP) prin intermediul sistemului său de control al pescuitului. Acest sistem trebuie să funcționeze bine pentru ca normele PCP să fie eficace. Statele membre sunt responsabile de controlul activităților lor de pescuit și al activităților conexe, în timp ce Comisia verifică modul în care statele membre își îndeplinesc responsabilitățile.

TEMEI JURIDIC

— Articolele 3-4, 38-44 și 218 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene;

— Regulamentul privind politica comună în domeniul pescuitului [Regulamentul (UE) nr. 1380/2013 din 11 decembrie 2013, denumit în continuare „regulamentul de bază”];

— Regulamentul de stabilire a unui sistem comunitar de control pentru asigurarea respectării normelor politicii comune în domeniul pescuitului [Regulamentul (CE) nr. 1224/2009 din 20 noiembrie 2009 – „regulamentul privind controlul”];

— Regulamentul de modificare a sistemului de control al pescuitului [Regulamentul (UE) 2023/2842 din 22 noiembrie 2023];

— Regulamentul privind gestionarea sustenabilă a flotelor de pescuit externe [Regulamentul (UE) 2017/2403 din 12 decembrie 2017, denumit în continuare „regulamentul SMEFF”];

— Regulamentul de instituire a unui sistem comunitar pentru prevenirea, descurajarea și eliminarea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat [Regulamentul (CE) nr. 1005/2008 din 29 septembrie 2008, denumit în continuare „regulamentul INN”];

— Regulamentul privind Agenția Europeană pentru Controlul Pescuitului [Regulamentul (UE) 2019/473 din 19 martie 2019].

OBIECTIVE

Obiectivul general al sistemului de control al UE în domeniul pescuitului urmărește să asigure respectarea normelor politicii comune în domeniul pescuitului (PCP). Deși a fost conceput pentru a sprijini PCP, al cărei obiectiv central este una dintre puținele competențe exclusive ale UE, sistemul de control a fost conceput ca o competență națională. Ca atare, statele membre sunt responsabile de controlul activităților lor de pescuit și al activităților conexe pentru a se asigura că operatorii respectă legislația națională în fiecare etapă de producție. Statele membre adoptă măsuri corespunzătoare pentru asigurarea controlului, inspecției și asigurarea respectării normelor în ceea ce privește activitățile desfășurate în sfera PCP, inclusiv stabilirea de sancțiuni eficace, proporționale și cu efect de descurajare. Rolul Comisiei este de a monitoriza și de a evalua modul în care statele membre aplică normele de control.

CONTEXTUL GENERAL

Sistemul UE de control al pescuitului a fost inițiat ca parte a procesului de instituire a politicii comune în domeniul pescuitului (PCP), primul regulament fiind adoptat în 1982. Modificat de mai multe ori, acesta a fost revizuit complet odată cu adoptarea Regulamentului privind controlul, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2010 și a devenit nucleul sistemului de control. În urma revizuirii normelor de control al pescuitului, lansată în mai 2018 și finalizată la sfârșitul anului 2023, în prezent este în vigoare Regulamentul (UE) 2023/2842 care a modificat Regulamentul privind controlul.

Sistemul de control include, de asemenea, Regulamentul privind gestionarea sustenabilă a flotelor de pescuit externe, care oferă un cadru pentru autorizarea navelor UE care pescuiesc în apele din afara jurisdicției naționale a statelor membre și a navelor din afara UE care operează în apele UE. În plus, UE a elaborat un instrument de acțiune împotriva pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat (INN) la nivel mondial: Regulamentul (CE) nr. 1005/2008 (denumit în continuare „Regulamentul INN"), care vizează prevenirea importului în UE de produse capturate prin INN. Împreună, Regulamentele privind controlul, pescuitul INN și SMEFF formează un pachet cuprinzător de control care acoperă responsabilitățile statelor membre în fiecare dintre rolurile lor de stat de pavilion, stat costier, stat portuar și stat de piață.

În 2005, UE a înființat Agenția Europeană pentru Controlul Pescuitului (EFCA), cu sediul la Vigo, Spania, pentru a îmbunătăți coordonarea activităților de control ale statelor membre. Regulamentul (UE) 2019/473 a codificat dispozițiile privind funcționarea EFCA.

REALIZĂRI

A. Regulamentul privind controlul

Regulamentul privind controlul se aplică tuturor activităților legate de PCP desfășurate în apele UE sau pe teritoriul statelor membre sau de către nave de pescuit ale UE și resortisanți ai UE, indiferent de locul în care își desfășoară activitatea. Acesta stabilește condițiile de acces la ape și resurse, precum și normele de control pentru toate măsurile de gestionare a pescuitului, inclusiv utilizarea posibilităților de pescuit, capacitatea flotei de pescuit și comercializarea produselor pescărești. Acesta acoperă, de asemenea, supravegherea activităților de pescuit și inspecția, precum și, în caz de încălcare, sancțiunile care trebuie aplicate. Unele dintre principalele norme de control, astfel cum au fost revizuite recent, sunt detaliate mai jos.

1. Accesul la resurse și urmărirea

Toate navele de pescuit ale UE trebuie să dețină o licență de pescuit valabilă. Pentru activitățile care fac obiectul unor condiții specifice, navele trebuie, de asemenea, să dețină o autorizație de pescuit specifică. Toate navele de pescuit trebuie să fie echipate cu un dispozitiv care să le permită localizarea și identificarea automată prin intermediul unui sistem de monitorizare a navelor prin satelit (VMS) sau al unei rețele terestre. Cu toate acestea, anumite nave de pescuit costier la scară mică cu o lungime mai mică de 9 m sunt exceptate temporar până la 31 decembrie 2029. Navele de pescuit ale UE de peste 15 m trebuie, de asemenea, să utilizeze un sistem de identificare automată, un

instrument dezvoltat în principal pentru siguranța maritimă. Statele membre trebuie să asigure controlul obligației de debarcare prin sisteme electronice de monitorizare la distanță, inclusiv camere de luat vederi la bord, pentru navele cu o lungime mai mare de 18 m care prezintă un risc ridicat de neconformitate.

2. Utilizarea posibilităților de pescuit

Utilizarea posibilităților de pescuit este controlată pe baza unei serii de cerințe pentru înregistrarea și declararea activităților și a capturilor. Comandanții tuturor navelor de pescuit trebuie să țină un jurnal de pescuit electronic, în care se înregistrează informații precum capturile din fiecare specie (cu un jurnal de bord simplificat pentru navele cu o lungime mai mică de 12 m). Aceștia trebuie să completeze o declarație de debarcare și, în cazul în care capturile sunt deplasate de pe o navă pe alta, o declarație de transbordare, ambele în format electronic.

3. Capacitatea flotei de pescuit

Statele membre trebuie să se asigure că flotele lor nu depășesc nivelul maxim stabilit pentru fiecare stat membru. Ca atare, acestea au responsabilitatea de a monitoriza capacitatea navelor lor și de a verifica dacă acestea corespund tonajului și puterii motorului declarate oficial. Anumite nave mari cu risc ridicat de neconformitate trebuie să fie echipate cu dispozitive care monitorizează continuu puterea motorului.

4. Pescuitul recreativ

Statele membre costiere trebuie să dispună de un sistem electronic de înregistrare și raportare a capturilor marine provenite din pescuitul recreativ. Comercializarea sau vânzarea capturilor lor este interzisă.

5. Comercializarea

Statele membre sunt responsabile de controlul comercializării produselor pescărești și de acvacultură pe teritoriul lor în toate etapele, de la primele vânzări până la transport și vânzarea cu amănuntul. Ele trebuie să asigure deplina trasabilitate digitală a produselor proaspete și congelate, pe baza unei etichetări adecvate de-a lungul întregului lanț de producție. Trasabilitatea digitală se va aplica și produselor prelucrate după 2029.

6. Supraveghere

Statele membre trebuie să asigure supravegherea activităților de pescuit în apele lor, prin observarea directă de către navele sau aeronavele de inspecție și detectarea la distanță prin analiza datelor VMS. Acestea trebuie să aibă inspectori care efectuează inspecții pe mare, în porturi, în timpul transportului, în locațiile de prelucrare și pe parcursul comercializării produselor pescărești. Inspectorii trebuie să verifice în special legalitatea capturilor, a uneltelor de pescuit și a motoarelor navelor, precum și exactitatea tuturor documentelor și declarațiilor solicitate.

7. Sancțiuni

În urma identificării încălcărilor, statele membre trebuie să se asigure că se aplică sancțiuni adecvate. Sancțiunile trebuie să fie eficace, proporționale și disuasive și să constea în acțiuni administrative și/sau proceduri penale. Anumite activități sunt definite ca încălcări grave în toate statele membre. Acestea aplică un sistem de puncte prin care titularului/comandantului unei nave de pescuit care a comis o încălcare gravă

i se atribuie puncte de penalizare, ceea ce poate duce la suspendarea licenței de pescuit și, în cele din urmă, la retragerea acesteia.

B. Regulamentul SMEFF

Navele UE care pescuiesc în apele din afara jurisdicției statelor membre, precum și navele din afara UE care operează în apele UE fac obiectul unei proceduri de autorizare specifice. Definit anterior în Regulamentul (CE) nr. 1006/2008 (Regulamentul privind autorizațiile de pescuit), sistemul de eliberare și gestionare a autorizațiilor de pescuit a fost revizuit prin Regulamentul SMEFF.

Regulamentul SMEFF a îmbunătățit monitorizarea și transparența flotei de pescuit externe a UE, pe baza principiului conform căruia orice navă care pescuiește în afara apelor UE trebuie să fie autorizată și monitorizată de statul său membru de pavilion, indiferent de zona și de cadrul în care operează. Acesta a extins domeniul de aplicare al sistemului de autorizare pentru a include practici precum acordurile private dintre întreprinderile din UE și țările din afara UE, navlosirea navelor de pescuit din UE și a navelor care se întorc în registrul flotei UE după ce și-au desfășurat activitatea sub pavilion din afara UE (schimbarea pavilionului). Statele membre au obligația de a autoriza navele de pescuit utilizând criterii comune de eligibilitate, completate de condiții specifice în funcție de natura autorizației. Regulamentul SMEFF a făcut parte din registrul electronic al autorizațiilor de pescuit, care indică cine pescuiește ce și unde.

C. Regulamentul IUU

Pescuitul INN este recunoscut pe scară largă ca fiind o problemă de mediu, economică și socială semnificativă. Ca răspuns la această problemă globală, UE a instituit Regulamentul INN, care rămâne un act de referință al legislației în domeniul pescuitului la nivel mondial. Regulamentul INN a intrat în vigoare în ianuarie 2010, completat de Regulamentul (CE) nr. 1010/2009 al Comisiei, care detaliază punerea sa în aplicare. Acesta se aplică tuturor navelor care utilizează resurse piscicole destinate pieței UE și tuturor resortisanților UE implicați în activități de pescuit. Cu toate acestea, nu se intenționează înlocuirea responsabilității principale a statelor de pavilion de a-și disciplina navele sau a statelor costiere de a-și monitoriza apele. Aceasta intervine numai în cazul în care aceste două mecanisme nu funcționează, iar încălcările grave nu sunt pedepsite nici de statul de pavilion, nici de statul de coastă.

Principalul obiectiv al Regulamentului INN este prevenirea, descurajarea și eliminarea importului în UE de produse capturate prin pescuitul INN. În consecință, componentele-cheie ale acestuia sunt măsuri legate de piață: un sistem de certificare a capturilor, menit să permită numai peștele certificat ca fiind legal pe piața UE, precum și o procedură de aruncare a capturilor pentru țările din afara UE considerate necooperante, ceea ce poate conduce la măsuri de restricționare a comerțului. Aceste componente-cheie sunt însoțite de o serie de măsuri ale statului portului și de dispoziții privind publicarea periodică a unei liste a navelor INN, precum și de o procedură de sancționare a operatorilor UE care desfășoară sau sprijină activități de pescuit INN oriunde în lume și sub orice pavilion.

D. Agenția Europeană pentru Controlul Pescuitului

Înființată în 2005 și activă din 2007, EFCA a îmbunătățit asigurarea punerii în aplicare și coordonarea prin punerea în comun a mijloacelor europene și naționale pentru controlul, inspecția și monitorizarea activităților de pescuit, folosind planurile de desfășurare comune ca principal instrument. Regulamentul privind controlul a conferit EFCA noi competențe pentru a-i spori eficacitatea. Operațiunile EFCA sunt finanțate din trei surse: bugetul UE, plata serviciilor furnizate statelor membre și veniturile din publicații, activități de formare și alte servicii prestate de aceasta.

Misiunea EFCA este definită în Regulamentul (UE) 2019/473. Aceasta include și cooperarea cu Agenția Europeană pentru Poliția de frontieră și Garda de Coastă și cu Agenția Europeană pentru Siguranță Maritimă, în funcție de mandatul fiecăreia, în scopul sporirii eficienței funcțiilor de pază de coastă, cum ar fi siguranța maritimă, securitatea, căutarea și salvarea, controlul frontierelor, controlul activităților de pescuit, aplicarea legislației în general și protecția mediului. Agenția Europeană pentru Siguranță Maritimă oferă servicii maritime integrate, bazate pe serviciile de raportare ale navelor și alte instrumente de supraveghere, Agenției Europene pentru Poliția de frontieră și Garda de Coastă și EFCA. Aceste servicii de informare includ detectarea, identificarea și urmărirea navelor, monitorizarea punctelor de pornire și depistarea anomaliilor, ceea ce facilitează identificarea pescuitului INN.

ROLUL PARLAMENTULUI EUROPEAN

Parlamentul este colegiuitor în cadrul procedurii legislative ordinare începând de la adoptarea Tratatului de la Lisabona, jucând un rol central în revizuirea sistemului de control al activităților de pescuit. Parlamentul revizuiește, de asemenea, raportul anual al EFCA și aprobă bugetul acesteia.

Parlamentul examinează măsurile de control, având în vedere că aplicarea eficace și nediscriminatorie a normelor este unul dintre pilonii fundamentali ai PCP. Acesta adoptă în mod regulat poziții cu privire la diverse aspecte ale sistemului de control. A se vedea, de exemplu, rezoluția sa din 18 ianuarie 2024 referitoare la impactul pescuitului ilegal asupra securității alimentare.

Cercetările recente comandate de Comisia pentru pescuit în legătură cu evoluțiile în materie de control includ:

— un atelier privind tehnologiile electronice pentru controlul pescuitului, alcătuit din trei părți: sisteme de date de poziționare transmise, sisteme electronice de monitorizare și sisteme adaptate pentru navele de mici dimensiuni;

— o informare privind pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat, care oferă o imagine de ansamblu a sistemului UE de acordare de cartonașe instituit prin Regulamentul INN.

Prezenta fișă informativă este realizată de Departamentul tematic pentru coeziune, agricultură și politici sociale al Parlamentului European. Pentru informații suplimentare, vă rugăm să consultați site-ul Comisiei pentru pescuit.

Irina Popescu
03/2026